

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-2089-117/2024. számú ügyben,
rendőrségi panasz eljárás tárgyában.
(előzmény ügy: RI-AJBH-271/2021.)

Érintett szerv: Keszthelyi Rendőrkapitányság

2024.

Az eljárás megindítása

(szám alatti lakos) panaszos azt sérelmezi, hogy a vele és két társával szemben 2021. április 10-én intézkedést kezdeményező rendőrök nem azonosították magukat megfelelően; nem adtak tájékoztatást az intézkedés okáról, csupán közölték, hogy 150.000 forint pénzbírságra fogják büntetni, okának közlése nélkül; továbbá a szabálysértési eljárásról sem adtak megfelelő tájékoztatást. Sérelmezte továbbá, hogy a rendőrök nem szálltak ki a szolgálati járműből, nem köszöntek napszaknak megfelelően, továbbá az egyenruhájuk sem volt megfelelő.

Tekintettel arra, hogy a panasz tárgya a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedés volt, az e bekezdés b) pontja alapján – figyelemmel az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. § (1) bekezdésének f) pontjára és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra – vizsgálatot indítottam.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (2) bekezdése a rendőrségi panaszok esetében is főszabályként rögzíti, hogy az alapvető jogok biztosa a vizsgálatáról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket, valamint a III. fejezet szerinti intézkedést.

Az alapvető jogok biztosának vizsgálata kifejezetten az alapjogi visszasságok feltárására irányul. A hatásköri szabályok alapján nincs lehetőségem arra, hogy az alapjogsérelemként vagy annak közvetlen veszélyeként nem értékelhető jogsértések tárgyában döntést hozzak.

Sor került a panaszos tájékoztatására, miszerint az alapvető jogok biztosa az Rtv. 92. §-ban megjelölt rendészeti hatáskörében jogszabályi felhatalmazás hiányában nem jogosult – egyebek mellett – szabálysértéseket kivizsgálni, szabálysértési eljárás keretében foganatosított cselekmények törvényességét elbírálni, illetve az intézkedő rendőrök fegyelmi felelősségét megállapítani. A tájékoztatást a panaszos nem kifogásolta.

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye;
- Ajbt.;
- Rtv.;
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet [a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat];
- A veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről szóló 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet];
- A védelmi intézkedések ideiglenes szigorításáról szóló 104/2021. (III. 5.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 104/2021. (III. 5.) Korm. rendelet];
- A Járőr- és Őrszolgálati Szabályzatról szóló 13/2017. (III. 24.) ORFK utasítás [a továbbiakban: járőrszolgálati Szabályzat];
- A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT 10.) ORFK utasítás [a továbbiakban: Intézkedéstaktikai Utasítás].

A tényállás megállapításai

A panasz kivizsgálása során a panaszban foglaltak részletes áttekintését követően a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

A panaszban foglaltak, valamint a rendőrségi adatszolgáltatás alapján rendelkezésre álló információk szerint az alábbi tényállás állapítható meg.

1. *M. L. r. zls. és K. L. r. ftórm.* 2021. április 10-én 21 óra 20 perc körül vonták intézkedés alá a panaszost és két társát. A rendőri jelentések szerint az intézkedés oka az volt, hogy a panaszos nem tett eleget a maszkviselési kötelezettségének.

Az intézkedő rendőrök jelentései szerint – szemben a panaszos állításával – az intézkedést a Szolgálati Szabályzat 5. §-a (1) bekezdésének megfelelően kezdték meg, maradéktalanul eleget téve az Rtv. 20. §-ban foglaltaknak; ideértve azt is, hogy az intézkedést megfelelő egyenruhában, a kötelező ékítményekkel (vállap, karjelvény, névkitűző, szolgálati jelvény) megfelelő módon felszerelve hajtották végre. A rendőrök állítása szerint a panaszos minden szükséges tájékoztatást megkapott az intézkedés körülményeiről.

2. Az intézkedés célja – a rendőri jelentések szerint – kezdetben pusztán a maszkviselés szabályainak betartására irányuló figyelmeztetés volt. A rendőrök abban a tudatban, hogy az intézkedés nem fog tovább tartani pár másodpercnél, nem szálltak ki a gépjárműből. (Ezért nem viseltek sem szolgálati sapkát, sem maszkot.) Azonban a panaszos „*az elkövetett szabálysértést nem vállalta fel*”, ezért felhívták a figyelmét arra, hogy 150.000 forintig terjedő bírságot is kiszabhatnak, ha a figyelmeztetésnek nem tesz eleget. Mivel a panaszos – a rendőri jelentések szerint – továbbra sem változtatott a hozzáállásán, a szabálysértést nem ismerte el, így közölték, hogy vele szemben szabálysértési feljelentést fognak tenni. A panaszos ezt megértette, de nem fogadta el. *M. L. r. zls.* ezzel összefüggésben arról számolt be jelentésében, hogy helyszíni bírságot akart felajánlani, ám a panaszos attól „*kategorikusan elzárkózott*”.

A rendőrök jelentésükben megjegyezték továbbá, hogy a panaszos azt közölte, ismeri az eljárás menetét, mivel „*rendőr szakon végzett*”; rendőr igazolványt azonban nem mutatott fel.

Nem áll rendelkezésre olyan kép- vagy hangfelvétel, illetve más információ, amely segítené tisztázni, hogy pontosan hogyan zajlott a rendőri intézkedés.

3. A rendőri jelentések szerint a rendőrök – mivel a járműből nem szálltak ki – nem takarták el maszkkal a szájukat és az orrukat.

4. A parancsnoki kivizsgálás keretében meghallgatták a panaszost és két társát is. Mindhárman arról számoltak be, hogy a panaszos az intézkedést közvetlenül megelőzően levette a maszkot annak érdekében, hogy kifújja az orrát. E tekintetben nem áll rendelkezésre olyan felvétel vagy más információ, amely segítené tisztázni a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény körülményeit.

5. A Rendőrkapitányság – elsőfokon – részben helyt adott a panasznak, megállapítva, hogy az intézkedésre kellő jogalap birtokában, azonban szakszerűtlenül került sor. A határozat nem jelölte meg, hogy pontosan mely elemeiben tekintette szakszerűtlennek az intézkedést, ugyanakkor hivatkozott a parancsnoki kivizsgálás megállapításaira.

A parancsnoki kivizsgálás szerint az intézkedő rendőrök lényegében az intézkedés végrehajtására vonatkozó összes normát megszegték, az intézkedést nem a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) bekezdése szerint kezdték meg, elmulasztották teljesíteni az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerinti azonosítási és tájékoztatási kötelezettségüket, miközben nem tartották be a Járőrszolgálati Szabályzat, valamint az Intézkedéstaktikai Utasítás előírásait. Ennek megfelelően a kivizsgálást lefolytató rendészeti alosztályvezető javasolta, hogy indítsanak fegyelmi eljárást az érintett rendőrökkel szemben.

A parancsnoki kivizsgálás ugyanakkor nem tartalmazza egyértelműen a tényállást, abból nem derül ki, hogy pontosan miként kezelték a panaszos és társai, valamint *M. L. r. zls. és K. L. r. főrm.* egymásnak ellentmondó állításait. Annyi szerepel csupán, hogy a rendőrök elismerték, hogy nem szálltak ki a szolgálati járműből, azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat által meghatározott kötelezettségeik megszegését tagadták.

A vizsgálat megállapításai

1. Amennyiben a panaszos valóban megszegte a maszkviselési szabályokat, úgy a rendőri intézkedésre – figyelemmel 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontjára és a 104/2021. (III. 5.) Korm. rendelet 2. §-ának (2) bekezdésére, eleget téve az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedési kötelezettségnek – kellő jogalap birtokában került sor. Nem áll rendelkezésre elegendő információ a tényállás – visszásság tárgyában való állásfoglalás kialakításához szükséges mértékben való – tisztázásához, *így e tekintetben nem állt módomban állást foglalni.*

2. A rendelkezésre álló információk alapján megállapítható, hogy a rendőrök – azzal, hogy nem szálltak ki a szolgálati járműből – megszegték a Járőrszolgálati Szabályzat, valamint az Intézkedéstaktikai Utasítás egyes rendelkezéseit. *Mindez azonban a panaszos alapjogait nem érintette, azzal összefüggésben visszásság nem merült fel.*

3. A rendőrök jelentéseikben megerősítették, hogy nem húztak maszkot az orruk és szájuk elé. Figyelemmel arra, hogy a szolgálati járművet nem hagyták el, az intézkedést a járműből hajtották végre (egyébként szakszerűtlenül), *álláspontom szerint nem tették ki olyan mértékű egészségügyi kockázatnak a panaszost, amely alapjogsérelemként vagy annak közvetlen veszélyeként lenne értelmezhető.*

4. Az intézkedés kezdeményezésének módja, az azonosítási, valamint a tájékoztatási kötelezettség vonatkozásában nem áll rendelkezésre elegendő információ a tényállás – visszásság tárgyában való állásfoglalás kialakításához szükséges mértékben való – tisztázásához, *így azok tekintetben nem állt módomban állást foglalni.*

A vizsgálat zárása

Alapjogi visszásság hiányában az Ajbt. 2. § (7) bekezdése, illetve az Ajbt. III. fejezet 11. alcíme szerinti intézkedések alkalmazását mellőzöm.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (4) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa a jelentést és a (3) bekezdés szerinti elutasítást megküldi – az intézkedéssel érintett rendőri szerv kilététől függően – az országos rendőrfőkapitány, a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója vagy az idegenrendészeti szerv főigazgatója számára.

Az érintett rendőrségi vezető (jelen esetben az országos rendőrfőkapitány) a rendőrségi panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. hivatkozott 92. §-ának (1) bekezdésére, valamint az Ajb. 39/K. §-ának (1) bekezdésére – közigazgatási hatósági eljárásban fog döntést hozni, amely döntést a panaszos – amennyiben azzal nem ért egyet, illetve annak eredményével nem elégedett – közigazgatási perben később megtámadhat.

Budapest, 2024. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos